

Huvudman

Lapplands kommunalförbund
kansliet@lapplands.se

Beslut

Datum 2026-06-08

Dnr SI 2026:2810

Sida 1 (4)

Ärendet

Tillsyn av Lapplands gymnasium Pajala i Pajala kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lapplands kommunalförbund att senast den **6 november 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande tillgång till skolbibliotek. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Lapplands kommunalförbund inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Lapplands kommunalförbund ska vidta följande åtgärder

Tillgång till skolbibliotek

1. Se till att eleverna ges tillgång till ett skolbibliotek vid den egna skolenheten. Huvudmannen ska till redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en redogörelse över hur eleverna ges tillgång till ett skolbibliotek på den egna enheten. Om eleverna ges tillgång till skolbibliotek genom en annan av huvudmannens skolenheter eller genom entreprenad ska huvudmannen inkomma med en redogörelse för de särskilda skälen för detta. (2 kap. 24 a § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:2810) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av Lapplands gymnasium Pajala i Pajala kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Lapplands gymnasium Pajala följer gällande bestämmelser om elevers tillgång till bemannade skolbibliotek

Tillsynen har genomförts den 6 maj 2026 genom intervjuer med elever, lärare, rektorn, huvudmannen samt observationer i Pajala kommuns folkbibliotek. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Tillgång till skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, rektorn och huvudmannens representanter framgår att det vid skolenheten saknas tillgång till ett eget skolbibliotek. Vidare framgår av intervjuer med elever, lärare och rektorn att eleverna kan besöka folkbiblioteket men att det inte finns något samarbete mellan kommunens folkbibliotek och skolenheten kopplat till undervisningen. Eleverna uppger under intervju att de aldrig besökt biblioteket tillsammans med lärare och de använder biblioteket i ämnet svenska.

Av intervjun med rektorn framgår att anledningen till att skolan inte har ett eget skolbibliotek beror på närheten till kommunens folkbibliotek samt bristande ekonomiska resurser. Huvudmannens representanter uppger under intervju att skolenheten inte har ett eget skolbibliotek för att skolenheten ligger i nära anslutning till Pajalas folkbibliotek.

Av intervju med representanter för huvudmannen framgår att huvudmannen har för avsikt att arbeta fram ett samarbetsavtal med kommunen i Pajala när det gäller folkbiblioteket men att beslutet inte har

fattats i nämnden än. Av intervjun med huvudmannen framgår att huvudmannen har för avsikt att bemanna biblioteket med en lärare på deltid.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att eleverna i gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Om det finns särskilda skäl, får skolbiblioteket i stället tillhandahållas på en annan av huvudmannens skolenheter eller, om det är fråga om en kommunal huvudman, på kommunens folkbibliotek, eller genom att överlämnas på entreprenad enligt 23 kap. 8 a § till en annan huvudman inom skolväsendet eller till en huvudman för ett folkbibliotek. (2 kap. 24 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Lapplands kommunalförbund inte lever upp till författningarnas krav avseende att ge eleverna vid skolenheten tillgång till ett skolbibliotek. Av utredningen i ärendet framgår att det saknas skolbibliotek vid den egna skolenheten. Det framkommer visserligen i utredningen att det finns ett folkbibliotek i nära anslutning till skolenheten men något samarbete med folkbiblioteket och skolenheten finns inte.

För att skolbibliotek ska kunna tillhandahållas på en annan plats än vid den egna skolenheten krävs att det föreligger särskilda skäl. Ett sådant skäl kan vara att det finns ett folkbibliotek i skolenhetens omedelbara närhet. Som framgår ovan saknas ett samarbete mellan folkbiblioteket och skolenheten. Därutöver krävs det ett skolbibliotek tillhandahålls genom entreprenad om det är olika huvudmän för skolenheten och folkbiblioteket. Eftersom något sådant avtal inte finns kan inte Lapplands kommunalförbund anses tillhandahålla skolbibliotek för eleverna vid skolenheten på detta sätt.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Lapplands kommunalförbunds verksamhet vid Lapplands gymnasium Pajala uppfyller inte författningarnas krav vad gäller tillgång till skolbibliotek. Det finns därför skäl att förelägga Lapplands

kommunalförbund att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Jenny Töredal

Föredragande
Signerat av: Jenny Töredal